

Fremsættelsen af et Valglovsforslag — at holde sig saa nær, det lod sig gøre, til, hvad der med megen Møje og efter et meget indgaaende Arbejde, saavidt mig bekendt — jeg sad ikke selv i Udvalget — omsider var opnaaet Enighed om i det Udvalg — og for Resten ogsaa i Rigsdagen — der beskæftigede sig med Sagen i 1909—10. Jeg kan her ikke godt lade være at gøre en lille Indsigelse mod, hvad det ærede Medlem for Horsens Landkreds baade ved Sagens første Behandling og nu i Dag saa stærkt understregede: At Valglovsforslaget og specielt Kredsfordelingen ikke har været Genstand for nogen særlig indgaaende Drøftelse, nogen virkelig Realitetsbehandling. Jo, saa vidt jeg ved var det da fremsatte Valglovsforslag Genstand for en meget indgaaende Drøftelse og en ret grundig Realitetsbehandling i Udvalget i Rigsdagssamlingen 1909—10 —, som jeg har nævnt under Ledelse af det ærede Medlem fra Ringkøbing og med det ærede Medlem fra Assens som Ordfører —, og der er i det da af Folketinget vedtagne Lovforslag kun foretaget nogle smaa Forandringer, som man fra Udvalgets Side bad om maatte blive foretaget, efter at Folketællingen i 1911 havde vist, at der enkelte Steder var sket en ret betydelig Forskydning i Indbygger- og Vælgertal.

Jeg har gerne villet pointere dette, fordi det forekommer mig, at man ikke med Rette kan rette Bebrejdelser mod den nuværende højtærede Indenrigsminister og heller ikke mod den tidligere Indenrigsminister, mig selv, eller det Udvalg, der har behandlet det Valglovsforslag, som jeg har haft den Ære at fremsætte, fordi man fra alle Sider, saa vidt jeg forstod, var enig i, at man ikke skulde røre noget videre ved, hvad der i 1909—10 maaske med stort Besvær, men ogsaa ved et meget indgaaende og grundigt Arbejde var opnaaet Enighed om.

Det var det væsentligste af, hvad jeg havde Lyst til at sige. Jeg maa maaske endnu have Lov til at gøre en enkelt Bemærkning til den højtærede Minister, der beklagede, at man havde forladt det Andræske System for Valg af Landstingsmænd og stillet Ændringsforslag om at benytte den D'Hondtske Listevalgmetode. Jeg skal gerne vedgaa, at jeg har været med til at foreslaa og holde paa — kan jeg ogsaa godt sige — at vi skulde foretage den Forandring. Der er, synes jeg, her to Hensyn, som gør sig gældende. Det ene er, i hvor høj Grad man lægger Vægt paa at bevare Kommunerepræsen-

tationssystemet ved Valget af Landstinget, i hvor høj Grad man vil fastholde det kendte, det nedarvede, dette, at hver Kommune har sine Repræsentanter, der møder som Valgmænd ved Landstingsvalget. Jeg er ikke af dem, som holder saa stærkt paa det, naar vi ikke kan opnaa, hvad jeg fremdeles anser for at være langt det bedste: at selve Kommunalbestyrelsen vælger Repræsentanterne for Kommunen. Naar man ikke vil det, saa har det — det erkender jeg — ikke for mig saa meget at sige, om vi bevarer Kommunerepræsentationssystemet. Men det havde indenfor Udvalget mange og ivrige Tilhængere, og jeg har heller ikke været og kan ikke være nogen Modstander deraf. Men saa hævder jeg, at skal vi have de mange Valgmænd, som der bliver, naar hver Kommune for sig skal vælge mindst 3 Valgmænd, maa vi faa meget store Valgforsamlinger, og jeg tror ikke, det er rigtigt, hvad den højtærede Indenrigsminister gik ud fra, at den Demonstration, som blev foretaget, viste: at der ikke var nogen Vanskelighed ved at benytte det Andræske System i en stor Valgforsamling. Jeg kunde fristes til at sige: tværtimod; men det afhænger maaske noget af, med hvilke Øjne og — maaske — forudfattede Meninger man ser paa en saadan Demonstration. Før at sige det kort: Efter Forslaget og efter Demonstrationen, saaledes som den meget ypperligt blev vist for Udvalget, vil dette, om Stemmesedler, der kun har 1, 2 eller 3 Navne, hvor der skal vælges 6 Landstingsmænd, i det hele taget gøre Nytte, afhænge af, om de trækkes op af Urnen tidligere eller senere i Optællingen, og det er, tror jeg, alligevel for Valgmanden meget utilfredsstillende, at hans Stemmeseddel kan vise sig at være fuldstændig unyttig derved, at den kommer ud af Urnen paa et for sent Tidspunkt, medmindre han har fulgt — maa jeg kalde det — Partiparolen og skrevet nøjagtigt de 6 Navne, Partiet har valgt. Saa snart nogle Valgmænd ikke skriver alle de 6 Navne, som Partiet har bestemt, der skal staa paa Stemmeseddelen, men kun et enkelt eller to eller tre af dem, eller naar de har Lyst til at benytte deres Frihed til at skrive andre Navne, maaske for at hjælpe andre Partier, bliver Stemmesedlernes hele Betydning afhængig af, paa hvilket Tidspunkt de bliver trukket op af Urnen; og det tror jeg, Valgmændene vil være meget misfornøjede med. Det kan være, det er rigtigt, som det er blevet sagt, at for hver 10,000 eller maa-